

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 150/2022-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Vlastou Pastorkovou, advokátkou, Strojárska 3998, Snina, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Tdo 65/2021 z 28. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na pokojné užívanie svojho majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj čl. 49 ústavy a čl. 39 listiny rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie a vrátiť vec na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého rozhodnutia a ostatných príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Bardejov č. k. 1 T 12/2018 zo 17. júna 2020 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) uznaný za vinného z prečinu skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 259 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, pretože „ako vtedajší predseda a teda zodpovedná osoba subjektu [REDAKOVANÉ] [ďalej len „poškodený“] si pri vedení účtovníctva tohto subjektu počínal v rozpore so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, pričom pri kontrole účtovníctva za obdobie rokov 2012 a 2013 bolo zistené, že na vyplatené finančné prostriedky zo dňa 31.12.2012 vo výške 6.500,- Eur zaúčtovanej v účtovnom denníku pod PV 26 ako vysporiadanie

záväzku a zo dňa 31.12.2013 vo výške 1.200,- Eur zaúčtovanej v účtovnom denníku pod PV13 ako výplata podielov na zisku, nejestvuje žiaden relevantný doklad, ktorý by odôvodňoval oprávnenosť k ich vyplateniu a príjemcu“. Súd sťažovateľovi uložil peňažný trest vo výške 1 000 eur a pre prípad marenia mu uložil náhradný trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov. Poškodeného s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces. Na odvolanie poškodeného Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 6 To 38/2020 zo 16. septembra 2020 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) podľa § 321 ods. 1 písm. f) a ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý výrok o nároku na náhradu škody a na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku sťažovateľovi podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil povinnosť nahradiť poškodenému škodu vo výške 7 700 eur.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu uznesením č. k. 5 Tdo 65/2021 z 28. októbra 2021 odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku z dôvodu nenaplnenia žiadneho z dovolacích dôvodov.

4. Najvyšší súd zhrnul, že sťažovateľ odôvodnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku tým, že krajský súd o náhrade škody rozhodol bez vykonania patričných dôkazov, nevykonal ním navrhovaný dôkaz, pričom sťažovateľ na verejnom zasadnutí nebol zastúpený obhajcom. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd identifikoval v tvrdeniach sťažovateľa, že ho krajský súd zaviazal k náhrade škody, pričom nie je zrejmé, v akom rozsahu bola spôsobená, a jej výška nie je súčasťou popisu skutku či hodnotenia skutkového stavu. Najvyšší súd zistil, že dôvody dovolania neboli splnené. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zdôraznil, že musí byť zistené zásadné porušenie práva na obhajobu a že ho nemožno vyvodzovať z iného hodnotenia dôkazov oproti hodnoteniu vykonanému konajúcimi súdmi, ktorých skutkové závery sú pre dovolací súd záväzné. Podľa najvyššieho súdu je zo zápisnice o hlavnom pojednávaní pred vynesením rozsudku zrejmé, že sťažovateľ nenavrhoval vykonanie žiadneho konkrétneho dôkazu. Pred verejným zasadnutím krajského súdu bol sťažovateľ vyzvaný na zvolenie obhajcu, čo neurobil. Nešlo o nutnú obhajobu a sťažovateľ na verejnom zasadnutí nemal návrhy na doplnenie dokazovania. Najvyšší súd námietky sťažovateľa smerujúce proti správnosti a úplnosti skutkových zistení a záverov označil za irelevantné z pohľadu dovolacieho konania z dôvodu záväznosti skutku, ako bol ustálený súdmi nižšieho stupňa. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd zdôraznil účel dovolacieho konania v podobe posudzovania právnych otázok. Pri zistení, že sťažovateľ odôvodnil naplnenie dovolacieho dôvodu tým, že bol zaviazaný k náhrade škody, aj keď v skutkovej vete nie je výslovne uvedené, že ju spôsobil, najvyšší súd poukázal na prvú vetu § 287 ods. 1 Trestného poriadku. Odkázal na skutkovú vetu prvostupňového rozsudku, podľa ktorej bola celková suma 7 700 eur vyplatená sťažovateľom bez adekvátneho dokladu. Pri danom trestnom čine je podľa najvyššieho súdu aj kvalifikačný moment odvíjajúci sa od výšky spôsobenej škody, avšak sťažovateľ nespôsobil značnú škodu alebo škodu veľkého rozsahu a bol uznaný za vinného len podľa § 259 ods. 1 Trestného zákona, čo nenamietal. Najvyšší súd dodal, že boli naplnené všetky zákonom vyžadované znaky skutkovej podstaty trestného činu.

II. Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému rozhodnutiu sťažovateľ argumentuje:

a) Najvyšší súd arbitrárne odmietol dovolanie bez náležitého prejednaní veci, zasiahol do práva na prístup k súdu a extrémnou svojvôľou pri rozhodovaní nesprávne rozhodol. Na otázky zásadného právneho významu meritórne neodpovedal, len sa stroho zaoberal čiastkovými argumentmi. Pri dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku opomenul uviesť hlavný argument o nemožnosti sťažovateľa brániť sa proti uloženej povinnosti o náhrade škody podaním riadneho opravného prostriedku, čím bola porušená zásada dvojinštančnosti konania. Pri dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sa odmietol zaoberať podstatným právnym problémom, či môže odvolací súd priznať poškodenému náhradu škody, ak sa prvostupňový súd škodou nezaoberal a postupoval podľa § 288 ods. 1 prvej vety Trestného poriadku, keď sťažovateľ bol uznaný za vinného z trestného činu, ktorého znakom skutkovej podstaty nie je vznik škody a v popise skutku škoda nie je vymedzená. Za takého stavu nemožno nárok na náhradu škody priznať ani určiť jeho výšku, pretože dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces.

b) K ujme na majetku došlo tým, že bol sťažovateľ povinný nahradiť škodu na základe nesprávneho rozhodnutia krajského súdu, ktorú uhradil poškodenému, aby neinicioval vykonávacie konanie.

c) K porušeniu čl. 49 ústavy, čl. 39 listiny došlo tým, že bol uznaný za vinného z trestného činu, ktorého znakom nie je spôsobenie škody, v dôsledku extenzívneho výkladu trestnoprávnej normy, čo najvyšší súd hodnotil za súladné s právnym poriadkom a nenaplnenie dovolacieho dôvodu.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa, ktoré má byť svojvoľné a nedostatočne odôvodnené. Namietané je podporne aj porušenie práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, resp. čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 49 ústavy, čl. 39 listiny.

7. Ústavná sťažnosť obsahuje nedostatok náležitosti v časti pripojeného splnomocnenia na zastupovanie, ktoré je vymedzené všeobecne, bez bližšieho označenia predmetu zastupovania. Ústavný súd nevyzýval sťažovateľa na jeho odstránenie z dôvodu, že ústavná sťažnosť umožňuje realizovať ústavný prieskum a zistený nedostatok nemá vplyv na výsledok tohto konania.

III.1. K namietanému porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

8. Ústavný súd opakovane uvádza, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené či arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné. Svojvôľa (arbitrárnosť) sa v zásade môže prejavovať v dvoch podobách: ako procesná svojvôľa, teda hrubé alebo opakované porušenie zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, alebo ako hmotnoprávna

(meritórna) svojvôľa, teda extrémny nesúlاد medzi právnym základom pre rozhodovanie vecí a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012).

9. Účelom dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku v trestnom konaní je odstrániť závažné procesné a hmotnoprávne chyby právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov a konania, ktoré ich vydaniu predchádzalo. Len v obmedzenom rozsahu slúži na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa a na preskúmanie nimi vykonaného dokazovania. Nejde o ďalší „úplný“ prieskum napadnutého meritórneho rozhodnutia (jeho vecnej správnosti) a ďalšie posudzovanie otázky viny či trestu. Výklad príslušných ustanovení Trestného poriadku týkajúci sa prípustnosti dovolania je v primárnej právomoci všeobecných súdov (dovolacieho súdu), pričom ústavný súd má oprávnenie do takéhoto výkladu zasiahnuť iba vtedy, ak sa tento nejaví ako konformný s ústavou alebo dohovorom.

10. Posúdenie existencie dôvodu na odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku (t. j. nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Trestného poriadku) zahŕňa v nevyhnutnej miere aj vecný prieskum dovolacej argumentácie dovolateľa na účely zistenia, či ním uvádzané skutočnosti reálne (nielen formálne) napĺňajú ním označené dôvody dovolania ustanovené v § 371 Trestného poriadku. Ústavný súd zároveň poukazuje na to, že vo svojej rozhodovacej činnosti stabilne akceptuje postup, keď najvyšší súd po nevyhnutnom vecnom prieskume dovolania dospeje k náležite (ústavne konformne) odôvodnenému záveru, že je zrejmé, že nie sú splnené dovolateľom uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, a dovolanie preto odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku (napr. III. ÚS 265/2012, II. ÚS 528/2014, I. ÚS 108/2017, IV. ÚS 186/2018, III. ÚS 188/2018).

11. Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti, v okolnostiach vecí sťažovateľa neprichádza do úvahy posudzovať, ako malo byť rozhodnuté o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody. Ústavný súd musel zaujať stanovisko k tomu, či napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu spĺňalo požiadavku ústavnosti spočívajúcu predovšetkým v ústavne konformnom výklade dotknutej právnej úpravy a tiež požiadavku náležitého odôvodnenia prijatých záverov (podobne aj II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00).

12. Podľa judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom či slobodou, ktorých porušenie navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (m. m. I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

13. Po preskúmaní obsahu napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu a dovolania sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd sa zaoberal pre rozhodnutie podstatnými právnymi otázkami a dal na nich odpovede v rozsahu, ktorý je ústavne akceptovateľný. Vo vzťahu k namietanému zásadnému porušeniu práva na obhajobu je odôvodnenie napadnutého rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach súvisiacich s navrhovaním dôkazov sťažovateľom. O čosi všeobecnejšie je odôvodnenie v časti dovolacích námietok smerujúcich proti skutkovým zisteniam, čo je pochopiteľné s ohľadom na viazanosť dovolacieho súdu ustálením skutku.

14. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

15. Ústavný súd z odôvodnenia napadnutého rozsudku zistil, že najvyšší súd nedal výslovnú odpoveď na námietku sťažovateľa o porušení dvojinstančnosti konania pri rozhodovaní o nároku na náhradu škody. Tým sa však nedopustil takého zásahu do práva sťažovateľa na spravodlivý proces, ktorý by znamenal jeho ústavne relevantné porušenie. Sťažovateľ, ako aj z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, dostal možnosť vyjadriť sa k odvolaniu poškodeného, mal teda možnosť uviesť pred krajským súdom všetky argumenty a dôkazy svedčiacie v jeho prospech vo vzťahu k výroku o náhrade škody. Nenavrhol však konkrétny dôkaz, skôr sa domáhal od poškodeného preukázania právneho titulu a spôsobu výpočtu výšky škody, trvajúc na tom, že nevznikla žiadna škoda. Tieto zistenia najvyššieho súdu korešpondujú s obsahom spisu (zápisnice, pozn.), preto ústavný súd nevidí dôvod zasahovať do napadnutého rozhodnutia.

16. Ústavný súd zdôrazňuje, že čl. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd garantuje právo na odvolanie v trestných veciach a možnosť preskúmať rozsudok v ďalšej inštancii, to platí len vo vzťahu k výroku o vine či treste. Zároveň sa pripúšťa zmena rozhodnutia prvostupňového súdu v neprospech obvineného druhostupňovým súdom. Ústavný súd navyše dodáva, že tieto záruky sa neaplikujú na rozhodovanie o povinnosti nahradiť spôsobenú škodu.

17. Je pravdou, že sťažovateľ nemal zákonnú možnosť podať riadny opravný prostriedok proti výroku krajského súdu o uloženej povinnosti nahradiť škodu. Dôležité je ale pripomenúť, že Trestný poriadok výslovne predpokladá postup, ktorý uplatnil krajský súd (§ 322 ods. 3 Trestného poriadku). Ide o možnosť zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa, zmeniť ho v neprospech obžalovaného a uložiť mu povinnosť nahradiť škodu poškodenému, ktorý podal odvolanie proti výroku rozsudku, ktorým bol v celom rozsahu alebo čiastočne odkázaný na civilný sporový proces. Tým je splnená podmienka kontradiktórnosti konania.

18. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd zhrnul podstatu argumentov dovolania proti výroku o náhrade škody pomerne stručne, ale dostatočne výstižne. Sťažovateľ síce v dovolaní namietal aj nesprávnu aplikáciu zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov či § 287 ods. 1 Trestného poriadku, vecne však argumentoval hlavne proti spôsobu hodnotenia dôkazov krajským súdom (znaleckého posudku či predložených dokladov svedčiacich o reálnom vyplatení prostriedkov, pozn.). Nosný záver najvyššieho súdu o tom, že skutková veta rozsudku okresného súdu obsahuje podklad na rozhodnutie o nároku na náhradu škody podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku, podľa názoru ústavného súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti, a preto ústavný súd rámeč posúdenia ústavnej udržateľnosti rozhodnutia neprekračuje a nevstupuje do pozície trestného súdu. Ani čiastkový záver

najvyššieho súdu, že sťažovateľ sa dovolaním domáha ďalšieho hodnotenia dôkazov v otázke náhrady škody, nie je zjavne neodôvodnený.

19. Sťažovateľ tiež argumentoval, že skutková podstata prečinu skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 259 ods. 1 písm. c) Trestného zákona nepredpokladá pre naplnenie jej znakov škodu. Najvyšší súd zdôraznil, že existuje pri danom trestnom čine aj kvalifikačný moment odvíjajúci sa od výšky spôsobenej škody, ale sťažovateľ bol odsúdený podľa základnej skutkovej podstaty. V skutkovej vete je výška škody dostatočne identifikovaná.

20. Sťažovateľ navyše dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku vymedzil odlišne, ako to prezentuje v ústavnej sťažnosti. V ústavnej sťažnosti namieta, že sa najvyšší súd odmietol zaoberať právnou otázkou, či môže odvolací súd priznať poškodenému náhradu škody, ak sa prvostupňový súd škodou nezaoberal a postupoval podľa § 288 ods. 1 prvej vety Trestného poriadku. Túto námietku však v dovolaní použil na podporu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Ide tu pritom o otázku aplikácie procesného ustanovenia. Pri dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku posudzuje najvyšší súd aplikáciu hmotného práva.

21. Najvyšší súd posúdil sťažovateľove dovolacie námietky ako nespôsobilé naplniť uplatnený dovolací dôvod s dôrazom na to, že dovolacia námietka musí vecne zodpovedať niektorému z dovolacích dôvodov podľa § 371 Trestného poriadku. Tým najvyšší súd ústavne udržateľne vyložil aplikovanú právnú úpravu dovolacích dôvodov. Podstatou dovolacích námietok sťažovateľa sa najvyšší súd po logicky a obsahovo súdržnom vyhodnotení ich relevancie zaoberal, preto úvahy sťažovateľa o nezohľadnení obsahu jeho dovolacej argumentácie nie sú dôvodné. Hoci najvyšší súd nedal odpoveď na každú jednu čiastkovú námietku tvoriacu podklad dovolacej argumentácie (namietané porušenie dvojinštančnosti), ústavný súd považuje odôvodnenie jeho rozhodnutia za dostatočné a nevybočujúce z limitov spravodlivého procesu. Dovolacie námietky sa týkali najmä hodnotenia vykonaných dôkazov a smerovali k spochybneniu správnosti a úplnosti skutkového stavu zisteného súdmi nižšieho stupňa (aj keď vo vzťahu k otázke náhrady škody), čo je však z prieskumnej právomoci dovolacieho súdu vylúčené.

22. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

23. Nezistiac medzi namietaným porušením práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a účinkami výkonu dovolacích právomocí prejavovaných v napadnutom rozhodnutí žiadnu príčinnú súvislosť, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu čl. 49 ústavy a čl. 39 listiny:

24. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 49 ústavy, jeho text vyjadruje jeden z princípov právneho štátu, požiadavku zákonnosti v trestnom práve a vymedzuje podmienky trestnej zodpovednosti a požiadavku presného zákonného vymedzenia druhu a intenzity trestných sankcií. Podľa tohto článku len Národná rada Slovenskej republiky môže zákonom ustanoviť, čo je trestný čin, aké sú podmienky trestnej zodpovednosti a aký trest a za akých podmienok je možné za spáchanie trestného činu uložiť. Trestný zákon musí obsahovať uzavretý katalóg trestných činov a uzavretý katalóg trestov a súčasne zákaz analógie v neprospech páchatel'a, čím štát stanovuje zákonné limity na obmedzenie základných práv a slobôd občanov (I. ÚS 313/06, II. ÚS 241/06).

25. Článok 49 ústavy neobsahuje garanciu konkrétneho základného práva alebo slobody, ale je ústavným princípom, ktorý umožňuje len zákonodarcovi, aby ustanovil, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie. Z tohto princípu vyplýva subjektívne právo osoby, aby mohla byť trestne postihnutá spôsobom ustanoveným zákonodarcom len za konanie, ktoré ustanoví ako trestný čin iba zákonodarca (napr. III. ÚS 61/01, III. ÚS 107/08).

26. Sťažovateľ vidí porušenie tohto ustanovenia v tom, že bol uznaný vinným zo spáchania trestného činu, ktorého znakom nie je spôsobenie škody, napriek tomu mu bolo uložené škodu nahradiť, čo najvyšší súd „odobril“. Sťažovateľ nesprávne interpretuje čl. 49 ústavy. Prípadná nesprávna právna kvalifikácia skutku, resp. nesprávne posúdenie v časti náhrady škody nepredstavuje jeho porušenie. Porušením tohto ustanovenia by bolo, keby skutok tak, ako je opísaný v právoplatnom rozsudku, nezodpovedal žiadnej zo skutkových podstát uvedených v Trestnom zákone, teda by išlo o takú interpretáciu, ktorá by svojvoľne za trestné považovala také určité typové konania, ktoré v Trestnom zákone nie sú vôbec uvedené [(popísané) pozri napr. Varela Geis proti Španielsku, rozhodnutie, 20. 9. 2011, č. 61005/09, § 32; Jobe proti Spojenému kráľovstvu, rozhodnutie, 14. 6. 2011, č. 48278/09]. V opačných prípadoch ide skôr o porušenie niektorého z ďalších článkov druhej hlavy siedmeho oddielu ústavy. Navyše náhrada škody uplatniteľná v adhéznom konaní sa nemusí nevyhnutne prekryvať s kvalifikačným momentom trestnosti činu, keďže hmotnoprávnym podkladom nároku uplatneného poškodeným nie je Trestný zákon, ale iný (nie trestnoprávny) právny predpis upravujúci právo na náhradu škody.

27. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že v danom prípade neboli zistené žiadne také porušenia zákona, ktoré by mohli znamenať porušenie čl. 49 ústavy a čl. 39 listiny zo strany najvyššieho súdu. Z tohto dôvodu ústavný súd v tejto časti považuje ústavnú sťažnosť za zjavne neopodstatnenú pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením označených článkov a napadnutým rozhodnutím. To vedie k záveru o jej odmietnutí podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu práva sťažovateľa na pokojné užívanie majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny:

28. Z obsahu ústavnej sťažnosti jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ odvodzuje namietané porušenie práva na pokojné užívanie majetku od porušenia základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Navyše z použitej formulácie uvedenej

v ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ zásah do základného práva vlastníť majetok neodvodzuje od neposkytnutia súdnej ochrany najvyšším súdom, ale priamo od rozsudku krajského súdu, ktorý ani neoznačil za predmet ústavného prieskumu. Ústavný súd však porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie nekonštatoval ani proti napadnutému rozhodnutiu, preto nemohlo vzhľadom na uvedenú podmienenosť dôjsť ani k zásahu do základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny. Aj túto časť ústavnej sťažnosti preto ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

29. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. marca 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu